

חמדות גנוזות ופנינים יקרים מעטי הצדיקים
ופעולתם הליכותיהם בקודש ורום מעלתם של
מורן תלמידי הבעש"ט זי"ע וממשיכי דרכם
אוצר בלום וכלי מלא ברכה מסודר וערוך מתוך
שיחות הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

אוצר לצדיק

הרה"ק רבי שלום רוקח זי"ע,
ה"שר שלום" מבעלזא
יומא דהילולא - כ"ז אלול תרט"ז

כפר קטן ושקט, בתים מטים לנפול,
חושך מוחלט שרר, רק בבית קטן בקצה
העיירה נראה אור קטן דולק. "הבה
נלך" אמר הרבי, "אולם אתם שמרו על
השקט ופקחו את עיניכם למחזה הגדול
אשר תזכו לראות".

מאחורי בית קטן ופשוט נעמדו הרבי
ותלמידיו, מציצים מבעד החלון אל
תוך הבית. על כיסא קטן במרכז הבית
ישב החייט של העיירה, יהודי פשוט,
תמים ועם הארץ גדול. עניות גדולה
בבית, השולחן הכיסאות מטים לנפול,
ניכר בהם היטב השנים הרבות שעברו
עליהם, ארון עץ ישן, וארוחה דלה על
השולחן.

לפתע קם החייט מקומו ניגש אל הארון
הישן ומוציא בקבוק קטן של יי"ש
ושתי כוסיות קטנות. בהתרגשות רבה
נטל החייט את בקבוק ומזג ממנו אל
שתי הכוסיות, מניח את האחת סמוך
אליו ואת השנייה הניח בצידו השני
של השולחן כאילו יושב שם מישוהו.
"לחיים לחיים" קרא החייט והריק את
המשקה אל גרונו, תוך שהוא נוטל גם
את הכוסית השנייה ושותה גם אותה.

מלמולים חרישיים נשמעו מתוך
הבית, ניכר שבעל הבית נמצא בסערת
רגשות. ושוב נוטל הוא את הבקבוק
ומזג שתי כוסיות, וכך פעם אחר פעם,
החייט העני מזג את הכוסיות ממלמל
משהו ושותה את שניהם.

"נו" אומר הרבי לפתע "ראינו מספיק",
הבה נשוב אל בית המדרש, המוני
בני ישראל ממתנים לנו". תלמידיו
של הרבי לא העזו לשאול, מה ביקש
הרבי להראות להם? ולשם מה נסע כה
בדחיפות לעיירה קטנה באישון ליל.

בדרכם חזרה נזכר המשמש לפתע,
נזכר שהוא מכיר את אותו החייט.
יהודי זה ירא שמיים היה ומדקדק

הרה"ק רבי שלום רוקח זי"ע, המכונה ה'שר שלום' (דער ערשטער
בעלזער רב - הרבי הראשון) נולד בעיר ברודי בשנת תקמ"ג' בריש חודש
שבט לרבי אלעזר רוקח, ולאמו הרבנית רבקה הענא בתו של ר' יהודה זונדל
רמ"ז. הרבי הינו נכדם של רבי אלעזר רוקח בעל 'מעשה רוקח' ורבי צבי
הירש אשכנזי ה'חכם צבי'.

בצעירותו התקרב הרבי ל'חזוה מלובלין' עד שהפך והיה לאחד מגדולי
תלמידיו. כבר בצעירותו כיבד ה'חזוה' את תלמידו הגדול, ועל אף גילו
הצעיר - כבן שמונה עשרה שנים בלבד כיבד אותו בעליית 'שישי', באומרו:
"עתיד הוא להפוך לרבם של אלפים ורבבות". בנוסף דבק הרבי ה'שר שלום'
ברבי אורי - השרף מסטרליסק, ובמגיד מקוזניץ.

בכ"ז אלול שנת תרט"ו נסתלק הרבי לבית עולמו, שעות ספורות קודם
הסתלקותו התבטא הרבי ואמר "קודם שירדה נשמתי לעולם הראו לה את
מתן שכרן של מצוות, אולם נשמתי סירבה לרדת לעולם, ולמרות שהוסיפו
להראות לה שאלפי נשמות ממתנות לה כאן בעולם השפל, מצפות שידריך
אותן בדרך העולה בית השם היא המשיכה בסירובה. עד שבא הקב"ה בכבודו
ובעצמו וערב לה שלא תחטא כלל בעולם השפל אליו היא יורדת, ותחזור
לעולם העליון צחה ונקייה כפי שיצאה מתחת כיסא הכבוד". "עתה" סיים
הרבי, "מבקש אני ממך ריבון כל העולמים, אתה היית הערב שאצא בשלום
ואבוא בשלום, לכך מבקש אני ממך שתקיים את ערבותך".

ביקור מסתורי באישון ליל

היה זה ליל ראשון של סליחות, רחובות
העיר בעלזא מלאו באלפי אנשים, מכל
העיירות באזור התאספו יהודים הנה,
חפצו לומר סליחות אצל הרבי הקדוש
השר שלום מבעלזא. באו לשמוע כיצד
הרבי מתחנן ומבקש על בני ישראל ומלמד
עליהם זכות לקראת השנה החדשה.

תכונה רבה בבית המדרש, דריכות
באור, האלפים נכנסים מתיישבים
במקומותיהם, עוד שעה קלה יגש הרבי
אל העמוד יתחנן ויבקש על עם ישראל.
אולם לפתע יוצא הרבי מחדרו
וקורא למשמשו המסור רבי אלימלך,
"נוסעים" אמר הרבי, המשמש חשב
שלא שמע נכון, "האם הרבי אמר
שנוסעים?" שאל המשמש, "אכן" ענה
הרבי, "הכן בזריזות עגלה וסוסים,
ממהר אני לדרכי".

במצוות, ללמוד הרבה לא ידע אולם היה מגיע בכל יום בשעה מוקדמת אל בית המדרש, ואף היה נשאר זמן רב לאחר התפילה, אומר 'מעמדות' וגומר את כל ספר התהילים.

אולם משהו השתנה בו לפני תקופה, לפני תקופה נעלם אותו יהודי הפסיק לפקוד את בית המדרש, ואף שמועות התרוצצו שיהודי זה החל להתרועע עם אנשים שיהודי ירא שמים מתרחק מהם.

מדוע נסענו אל ביתו של יהודי זה, מה חפץ הרבי להראות לנו?

בית המדרש מלא מפה אל פה, אלפי אנשים עומדים וממתנים שהרבי ייגש אל העמוד ויחל באמירת הסליחות. בלא שהיות נכנס הרבי אל בית המדרש, ניגש אל העמוד ופתח באמירת הסליחות בתחינה נרגשת "אשרי יושבי ביתך".

רגע לפני שהחל הרבי באמירת הסליחות הרים המשמש את עיניו והסתכל אל הדלת, לפתע את מי הוא רואה... אותו ולא אחר, החייט! "האם הוזה אני" שאל המשמש את עצמו, "כיצד הגיע לכאן אותו החייט". אולם החייט כמובן שלא הבחין בו, ניגש אל פינה נסתרת ובפנים בוערות החל באמירת הסליחות.

באותו הלילה לא אמר משמשו של הרבי סליחות, עיניו התמגנטו אל החייט העומד בפינה שקוע בתפילתו ומתמוגג בדמעותיו, הוגה את המילים הקדושות בלב נשבר ובכוונה עצומה. "אני אברר זאת" החליט המשמש, "לא אתן לו לצאת מבית המדרש בלא שיספר לי את סיפורו".

"ר' ייד מה שלומך" פנה המשמש אל החייט מיד בסיום התפילה, "זמן רב לא זכינו לראות אותך".

"יודע אתה שהרבי הקדוש הלך הלילה לראות את מעשיך!"

"מה? הרבי הגיע לביתי?!" "אכן" ענה המשמש, "הרבי הקדוש עמד יחד עם תלמידיו הקדושים מתחת לחלון ביתך".

"אנא הסבר נא לי את מעשיך, מדוע שתית יי"ש באמצע הלילה, ולמי מזגת כוס נוספת".

"שמע נא" אמר החייט, "שנים רבות נוהג הייתי לבוא אל בית המדרש בבוקר השכם כאשר טלית ותפילין תחת בית שחיי כמו כל יהודי כשר. ואף לאחר התפילה נוהג הייתי להישאר זמן רב, תמיד יצאתי אחרון מבית המדרש".

"לפרנסתי עוסק אני בחייטות" המשיך היהודי, "וברוך השם הפרנסה הייתה בשפע, אנשים רבים דפקו על דלתי הזמינו חליפות ובגדים. אף בין הגויים התפרסם שמי. כל פריצי האזור נמנו בין לקוחותיי, מזמינים ומשלמים ביד רחבה.

יום אחד השתנה משהו, התהפך עלי הגלגל, סכסוך פרץ ביני לבין אחד מהפריצים שהיה מבין לקוחותיי הגדולים, ומצבי החל להתדרדר. אולם אני בטיפשותי הרבה במקום לבקש מהקב"ה שירחם עלי ולהרבות בתפילה שתהיה לי פרנסה ברווח, החלטתי לעשות 'ברוגז' עם הקב"ה! הפחתתי מעט מתפילתי, אמרתי פחות תהילים! כמובן שהדבר לא עזר ופרנסתי המשיכה להתדרדר, ולכך החלטתי לצמצם עוד יותר את תפילתי הפסקתי לומר מעמדות, ולאט לאט צמצמתי וצמצמתי, וככל שמצבי המשיך להתדרדר המשכתי לצמצם את תפילתי עד שהפסקתי לבוא אל בית המדרש.

אולם גם כעת לא שפר עלי מזלי, התחלתי לסבול ייסורים קשים עם בני ביתי, חולי ומכאוב החל ללפף את גופי, אולם אני לא למדתי לקח. המשכתי להתדרדר מדחי אל דחי. עזבתי את היהדות כולה.

"לפני שלושה ימים אכלתי את פרוסת לחמי האחרונה", המשיך החייט בסיפורו "שלושה ימים לא בא אוכל לפי! וכאשר אני מסובב בייסורים וברעב נזכרתי בימים הטובים כשהייתי הולך לבית המדרש, אומר תהילים ופסוקי דזמרה. געגוע הציף את ליבי, משהו התחיל להתעורר, הבנתי שנהגתי שלא כשורה, הן היאך ניתן לעשות 'ברוגז' עם הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו?"

"לכך החלטתי להתפייס עם הקב"ה" סיפר החייט בתמימותו, "אולם כיצד אדע איך מתפייסים עם הקב"ה, כיצד

ניתן להתפייס עם בורא עולם?" לפתע נזכרתי... נזכרתי בסכסוך ישן שהיה לי עם השכן מהבית ממול. יום אחד ישבנו והתפייסנו, שתינו לחיים נתנו יד אחד לשני וסיכמנו שיותר מהיום לא נעשה דברים רעים אחד לשני".

"כך אעשה עם הקב"ה!" החלטתי, "קמתי מקומי פתחתי את הארון והוצאתי מעט משקה שעוד נשאר בביתי, הנחתי על השולחן שתי כוסיות כוסית אחת בשבילי, וכוסית אחת בשביל הריבונו של העולם".

"לחיים" קראתי בקול, "כעת אנו מתפייסים" אמרתי לקב"ה, "אני מוחל לך אבי שבשמים, ואתה תמחל לי. מהיום והלאה אגיע שוב לבית המדרש אתחיל להתפלל כמו בעבר. וגם אתה אבא שבשמים תמחל לי גם כן, תן לי פרנסה ובריאות, תן לי את כל מה שאני צריך".

ושוב מזגתי משקה אל הכוסות, ושוב קראתי לחיים עד שסיימתי את כל הבקבוק. לפתע נזכרתי "הן ליל ראשון של סליחות הלילה, בבית המדרש הגדול בעיר בעלזא הסמוכה מתאספים אלפים, מיד נטלתי את רגלי ורצתי אל בית המדרש לבקש סליחה ולהתקרב לבורא העולם".

"אלו היו מעשי הלילה", סיים החייט את סיפורו, "אולם לא אדע מדוע עמד הרבי הקדוש מתחת חלוני, מדוע בא הוא ותלמידיו לראות את מעשי". בלב נפעם רץ המשמש אל הקודש פנימה, "רבי" קרא, "אנא הסבר לי מה ראו עיני בזה הלילה?"

"דע לך" אמר לו הרבי, "כל הפמליא של מעלה עמדה שם תחת חלונו של אותו יהודי, כל המלאכים שרפים ואופנים ירדו היום לראות כיצד יהודי פשוט זה מתפייס עם בוראו! אם כל פמליא של מעלה הייתה שם, אני לא אהיה שם?"

"אף אני חפצתי לראות מחזה כה נהדר ונפלא!" "רחמנא ליבא בעי!" הקב"ה מחפש את התמימות של היהודים הפשוטים הללו, הם אלו שממליצים עלינו זכות. ותפילתם הזכה והתמימה בוקעת את כל השערים, מעלה את תפילות כל בני ישראל כולם!